# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

**Nr. 145.** *Sâmbătă, 4 (16) Iulie.* **1887.**

## NOU ABONAMENTU
la
## „GAZETA TRANSILVANIEI."

**Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a începutŭ unŭ nou abonamentŭ** pe trilunulŭ Iulie, Augustŭ şi Septemvre **la care invitămŭ pe toţĭ onoraţiĭ amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.**

**Preţulŭ abonamentului:**

| Pentru Austro-Ungaria: | Pentru România şi străinătate: |
|---|---|
| pe trei lunĭ **3 fl.** | pe trei lunĭ **10 francĭ** |
| „ şése „ **6** „ | „ şése „ **20** „ |
| „ unŭ anŭ **12** „ | „ unŭ anŭ **40** „ |

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Abonaţilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

*Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.*

### Braşovŭ, 3 Iulie 1887.

Imbătaţĭ de neaşteptatele succese, ce le-au dobênditŭ stăpânulŭ lorŭ la alegerile trecute dietale, — cu ce mijlóce scimŭ prea bine — cei dela „Nemzet" fantaséză érăşĭ de „unitatea culturei maghiare." „Cultura maghiară, ḑicŭ ei, va oferĭ locuitorilorŭ acestei ţĕrĭ mijlócele, ca sĕ pótă susţiné cu succesŭ lupta lorŭ pentru esistenţă folosindu-se de diferitele arme ale propriei conservărĭ."

Aceste se potŭ ceti negru pe albŭ în Nr. 184 alŭ fóiei maghiare tiszaiste.

Va sĕ ḑică „cultura maghiară" sĕ facă posibilă „lupta pentru esistenţă" şi „conservarea propriă" locuitorilorŭ ţĕrii. Ciudată pretenţiune!

Fóia jidano-maghiară a avutŭ fără îndoială în vedere numai esistenţa şi conservarea propriă individuală, nu şi cea naţională, căcĭ „unitatea culturei", ce o pretinde ea, nu admite lângă naţiunea maghiară şi alte naţiunĭ.

Făcêndŭ abstracţiune dér dela absurditatea ce stă în aceea de a pretinde dela individŭ ca sĕ-şĭ asigure esistenţa şi conservarea propriă desbrăcându-se de totŭ ce constitue individualitatea sa, de limba, obiceiurile şi cultura sa naţională, vomŭ produce aḑĭ cetitorilorŭ noştri încă unulŭ din miile de esemple, carĭ ne dovedescŭ cum scie sĕ scutéscă „cultura maghiară" averea şi libertatea individului.

In unulŭ din numerii noştri trecuţĭ ni s'a fostŭ raportatŭ din comuna Iclandulŭ mare de pe Câmpiă o „bravură culturală" săvêrşită de unŭ proprietarŭ ungurŭ de acolo faţă cu unŭ bietŭ ţĕranŭ românŭ.

„Cultivatulŭ" Ungurŭ ceruse de repeţite orĭ dela ţĕranulŭ românŭ sĕ-i vênḑă viia sa ce 'şĭ-o cumpĕrase acesta încă înainte cu 18 anĭ; ţĕranulŭ n'a voitŭ sĕ'şĭ dea viia cu nicĭ unŭ preţŭ.

Ţĕranulŭ nostru, ca omŭ fără „cultură ungurésca", n'a avutŭ parte sĕ fiă făcutŭ atentŭ că dreptulŭ sĕu de proprietate trebuia întabulatŭ; proprietarulŭ ungurŭ însĕ, sprijinitŭ de „cultura ungurésca", i-a datŭ mâna sĕ afle despre acésta dela funcţionarii ungurĭ şi deunăḑile într'o bună diminéţă se pomenĭ bietulŭ ţĕranŭ românŭ, că viia lui s'a întabulatŭ pe numele proprietarului ungurŭ.

Cum s'a pututŭ face lucrulŭ acesta, nu se scie, destulŭ că ţĕranulŭ românŭ fŭ deodată desproprietăritŭ, rĕmânêndŭ numai cu contractulŭ de cumpĕrare.

Din întêmplare nu multŭ după acésta fi arse unŭ obiectŭ proprietarului ungurŭ. Acésta a fostŭ de ajunsŭ, pentru ca elŭ cu „cultura" sa sĕ bănuéscă pe ţĕranulŭ desproprietăritŭ că a pusŭ foculŭ. Urmarea a fostŭ, că gendarmii au târîtŭ pe nenorocitulŭ Românŭ împreună cu unŭ fiŭ alŭ sĕu în temniţă, rĕmândŭ nevasta lui bolnavă şi fără nicĭ unŭ ajutorŭ acasă.

Douĕ lunĭ de ḑile s'au totŭ citatŭ martorĭ, că dóră-dóră se va găsi vre-unulŭ mincinosŭ. O babă bĕtrână şi bolnavă a fostŭ dusă chiar cu trăsura proprietarului ungurŭ la judecătoria, dér se vede că fasiŭnea nu i-a fostŭ după placulŭ noului „stăpânŭ" alŭ viei, căcĭ sĕrmana femeiă a trebuitŭ sĕ se întórcă pe josŭ.

In cele din urmă, nevinovaţii ţĕranĭ au trebuitŭ sĕ fiă puşĭ în libertate. Ducêndu-se la preotulŭ lorŭ, i-au spusŭ ce au păţitŭ: că pârcălabulŭ i-a băgatŭ într'o odaiă şi a începutŭ a'i pălmui, ca sĕ spună de incendiu; pe fiulŭ ţĕranului după ce i-a ferecatŭ mânile în fierŭ legându-lŭ fedeleşŭ, pârcălabulŭ cu unŭ bĕţŭ de trestiă l'a bătutŭ peste capŭ, mânĭ şi picióre până ce s'a ostenitŭ.

Aşa s'a sfêrşitŭ unŭ actŭ de „cultură" ungurésca care, după „Nemzet", e menită a apĕra esistenţa individului. Etă cum i s'a uşuratŭ şi asiguratŭ esistenţa ţĕranului din vorbă prin „cultura" ungurésca: a fostŭ despoiatŭ mai ântêiu de proprietate, apoi băgatŭ în temniţă cu fiu-sĕu pe nedreptŭ, acolo maltrataţĭ şi torturaţĭ amêndoi, cucuruzele le-au rĕmasŭ nesăpate, ér femeea casei bolnavă în patŭ şi copii plângêndŭ acasă şi neîngrijiţĭ."

Asta 'i „cultura" cu care vrea sĕ ne „ferićéscă" stăpânirea ungurésca? Ne 'ndoimŭ că măcarŭ între sĕlbaticii din centrulŭ Africei o asemenea cultură ar mai puté găsi aḑĭ tĕrêmŭ.

Dér vomŭ mai reveni la acestŭ casŭ revoltătorŭ.

### Din afară.

O scrisóre din St. Petersburgŭ publicată de „Corespondenţa Politică" ḑice, că guvernulŭ rusŭ nu va modifica purtarea sa cu privire la evenimentele ultimelorŭ evenimente bulgare. Elŭ va mănţiné atitudinea sa reservată. Acum Rusia persistă a reclama retragerea regenţilorŭ, disolvarea Sobraniei şi nouĕ alegerĭ, a cărorŭ independenţă ar fi garantată. Câtŭ pentru acceptarea tronului bulgarŭ de către prinţulŭ de Coburgŭ, acésta acceptare n'ar putea sĕ aibă decâtŭ unŭ caracterŭ platonicŭ, Rusia fiindŭ greu dispusă sĕ adereze la nisce combinaţiunĭ, carĭ au de scopŭ sĕ instaleze sub órecare formă legală unŭ prinţŭ la Sofia. Rusia va eşi însĕ din rolulŭ ei pasivŭ, când puterile arŭ recunósce alegerea făcută de Sobraniă.

Campania pressei oficióse germane întreprinsă contra Rusiei şi Franciei, continuă cu aceeaşĭ violenţă.

Şeiculŭ afganŭ Diemeleddin, actualmente în Moscva, întrebatŭ fiindŭ de unŭ colaboratorŭ alŭ „Gazetei de Moscva", a ḑisŭ: „Am voitŭ sĕ vĕdŭ ţéra ce formézâ unica speranţă a 60 de milióne de Musulmanĭ, carĭ aşteptă cu nerăbdare protecţiunea Rusiei şi liberarea de sub jugulŭ odiosŭ alŭ Englesilorŭ sumeţĭ şi cruḑĭ.

Nu de multŭ a fostŭ condamnatŭ în Lipsca unŭ spionŭ francesŭ cu numele Klein. Unele foi francese l'au lăudatŭ pe acesta, ḑicêndŭ că a spionatŭ din patriotismŭ. La acéstă glorificare rĕspunde „Nordd. Allg. Ztg." ḑicêndŭ: „Este o deplină perversiune a principiilorŭ morale în Francia, décă foile francese nu se sfiescŭ a lăuda pa unŭ spionŭ plătitŭ cu banĭ — căpĕta 200 francĭ pe lună — ca erou şi martirŭ. Din rĕsboiulŭ de independinţă americanŭ a fostŭ glorificatŭ de Coopee unŭ spionŭ, dér acestŭ omŭ a spionatŭ numai din iubire de patriă şi n'a primit nicĭodată nicĭ un ban, nicĭ vr'un favorŭ. I-a fostŭ reservatŭ Franciei de a ridica pe unŭ spionŭ plătitŭ peste trépta ómenilorŭ cinstiţĭ şi a-lŭ adora."

In tonulŭ acesta amărîtŭ polemiséză foile germane contra Franciei. Din când în când însĕ îi mai dau câte unŭ ghioldŭ şi Rusiei. Astfelŭ „Kölnische Ztg.", vorbindŭ de demonstraţiunile pentru Boulanger, ḑice că celorŭ din Petersburg trebue sĕ le fiă ruşine de rĕtăcirea, ce-a comis'o simţĕmêntulŭ monarchicŭ în Rusia, simpatisândŭ cu generalulŭ Boulanger.

Dér numita fóiă nu speră cu tóte astea că se va schimba politica rusésca. Lumea din afară, ḑice ea, desperéză în posibilitatea sĕu în voinţa Rusiei de a se rupe de partida francesă a revanşei şi vede apropiindu-se timpulŭ unui rĕsboiu europénŭ, vede Germania sângerêndŭ pe câmpurile de bătaie, spre a păstra ceea ce a câştigatŭ înaintea Parisului. Timpurile suntŭ seriόse, ḑice „Kölnische Ztg.", de aceea puternicilorŭ din fruntea statelorŭ ar trebui sĕ le servéscă ca admoniare doveḑile de nechibsuinţă, de destrêu şi de poftă de resculare, ce le dau purtătorii ideii unei acţiunĭ comune a Franciei şi Rusiei contra Germaniei.

In preséra sĕrbĕtórei naţionale dela 14 Iulie a. c. liga Alsaţo-lotaringianilorŭ a făcutŭ cunoscutŭ că va face o manifestaţiune înaintea statuei de Strassburg în Parisŭ, dér spre a da acestei manifestărĭ unŭ caracterŭ mai grandiosŭ ca în anulŭ trecutŭ, partida protestului va defila dinaintea statuei în cea mai profundă tăcere. „Liniscea şi demnitatea", ḑice apelulŭ, „o recomandămŭ cameraḑilorŭ noştri, cum se cuvine fraţilorŭ acelora, carĭ acasă la ei suferŭ pentru Francia".

Şefulŭ ligei patriotice Paul Deroulède provócă pe membrii ei sĕ se presinte la 3 óre pe piaţa Concordiei, spre a face o demonstraţiune în tăcere. Rochefortŭ provócă pe partisanii sĕi sĕ se provédă cu fluere de signale, spre a fluera pe preşedintele republicei şi pe miniştri când se vorŭ arĕta — Telegrama ce o primim astăḑĭ ne spune într'adevĕrŭ, că s'a făcutŭ încercare din partea intransigenţilorŭ spre a fluera pe preşedintele republicei, dér că demonstraţia a fostŭ împedecată de publiculŭ cel mare.

„Wiener Allg. Ztg." dela 14 Iulie aduce scirea sensaţională, că în urma unui consiliu familiarŭ a hotărîtŭ prinţulŭ de Coburg sĕ refuse tronulŭ bulgarŭ.

### Cestiunea tronului bulgarŭ.

Ḑiarele francese, după cum era de prevĕḑutŭ, iau partea Rusiei în cestiunea alegerei principelui bulgarŭ. „République Française" scrie:

Décă tênĕrulŭ principe iubesce aventurile, bine face că primesce coróna ce i s'a oferitŭ. Nu se espune la cine scie ce periculŭ mare şi într'o bună diminéţă va puté scrie pe biletulŭ sĕu de visită „ex-principe" sĕu póte chiar „ex-rege alŭ Bulgariei.«

D'altmintrelea puţinŭ ne importă sĕ scimŭ ce va face tênĕrulŭ omŭ. Pentru noi este importantŭ sĕ cunóscemŭ atitudinea viitóre a Austriei. Décă este amestecată în complotŭ, décă voiesce sĕ-şĭ rĕsbune pentru nenoroculŭ vasalului sĕu, alŭ regelui Milanŭ, atuncĭ cestiunea póte deveni seriósă. Décă nŭ, atuncĭ nu este decâtŭ o glumă de carnavalŭ în mijloculŭ verei, care nu va face pe Rusia sĕ părăséscă distinsulŭ sĕu indiferentismŭ.

### Francia şi Germania.

Articululŭ de fondŭ alŭ lui „Pester Lloyd" dela 13 Iulie n., ediţiunea de diminéţă, pentru tonulŭ sĕu alarmantŭ a fostŭ semnalatŭ pretutindenea prin telegrafŭ. Articululŭ se ocupă de relaţiunile dintre Francia şi Germania. Ḑice că *periculŭ celŭ mai mare pentru liniştea Europei ameninţă din occidentŭ. Ba Orientulŭ chiar cu tóte transformările sale posibile orĭ probabile atêrnă de asemenea numai de modulŭ cum decurge crisa in occidentŭ.* Decisiunile finale în Orientŭ stau

în legătură directă cu decisiunile din occidentulŭ Europei, ba atêrnă chiar de acestea.

Pacea Europei, dice „Pester Lloyd", nu e condiţionată adĭ ee desfăşurarea cestiunei orientale, ci de raportulŭ dintre Germania şi Francia. Conducĕtorii de statŭ ai Germaniei sciu de multŭ şi au spus'o destulŭ de desŭ în gura mare, că esistenţa imperiului va trebui apĕrată încă odată în luptă crâncenă. La începutulŭ acestui anŭ dise prinţulŭ Bismarck, că lupta cu Francia e inevitabilă, póte isbucni în dece dile, în dece sĕptĕmânĭ orĭ abia în dece anĭ. Acésta va fi o luptă, faţă cu care rĕsboiulŭ din 1870/71 s'ar puté numi unŭ jocŭ de copii, va ajunge până la vĕrsarea celei din urmă picăturĭ de sânge a unuia din cei doi luptătorĭ. De atuncĭ lucrurile în Franţa s'au încordatŭ în cea mai îngrijitóre mĕsură.

„Pester Lloyd" îşĭ întemeiază cele dise pe faptulŭ că naţiunea francesă, cu pré puţine esceptiunĭ, se însufleţesce în modŭ îngrozitorŭ de idea de rĕsbunare, care se întinde ca o epidemiă în întréga ţéră răpindŭ cu sine şi pe cele mai moderate elemente. Preşedintele Grèvy şi guvernulŭ nu mai potŭ înfrêna spiritele. Eroulŭ naţionalŭ Boulanger e consciu că în curêndŭ va fi rechematŭ sĕ'şĭ îndeplinéscă misiunea. Boulanger, deşi se dă de mare republicanŭ, aplanéză Orleaniştilorŭ terenulŭ, carĭ, precum se dice, i-au restituitŭ enormele perderĭ la bursă din propriele lorŭ casse. Afacerea Schnaebele a fostŭ folosită de Boulanger pentru speculaţiunĭ, dér Orleaniştii i-au rĕfuitŭ perderile la bursă. Boulanger, care la începutŭ a aspiratŭ la presidenţiă, nu mai lucrézá în socotéla sa proprià, ci cu totulŭ în favórea altorŭ factorĭ, ca prin o acţiune mare în afară sĕ restabiléscă în Francia érăşĭ monarhiă.

Situaţia a fórte încordată. In Germania dispoziţiunea e fórte serióSă, nefiindŭ siguri nicĭ măcarŭ o di, că nu se ivesce o catastrofă. Rusia acésta o şi aştéptă.

## Demonstraţiunile pentru Boulanger.

Evenimentele petrecute la plecarea din Parisŭ a generalului Boulanger la Clermont-Ferrand au avutŭ o mare asemĕnare cu o revoltă. Deja la Hotelŭ de Louvre, unde era generalulŭ se adunase multă lume. Când eşi trăsura luĭ Boulanger, mulţimea încercă aci sĕ opréscă plecarea generalului. Dér trăsura mergea prea repede şi mulţimea nu putù decâtŭ sĕ totŭ strige alergêndŭ: „Vive Boulanger!« Când la gară Boulanger fù dăritŭ, mulţimea împresură trăsura; unii ridicară pe susŭ pe Boulanger şi învălmăşéla fù aşa de mare, încâtŭ generalului i se făcù rĕu şi optŭ agenţĭ trebuiră sĕ-lŭ conducă la unŭ vagonŭ de clasa a treia. Aci mulţimea rupse tóte barierele şi uşile de sticlă şi luă cu asaltŭ gara. Imbuldéla deveni periculósă; 9 trenurĭ ce aveau sĕ plece séu sĕ soséscă, au trebuitŭ sĕ fiă oprite. Trenulŭ cu care era sĕ plece Boulanger, era împrejuratŭ de lume, încâtŭ nu putea sĕ se misce din locŭ. Totŭ mai năvăleau cete-cete, strigândŭ şi cântândŭ. Unii se urcau pe felinare, alţii chiar pe vagonulŭ în care şedea Boulanger. Mulţimea striga: »Nu vei pleca! Inderĕtŭ la Parisŭ! La revistă! Trăiască Boulanger! Josŭ cu Grèvy! Josŭ cu ministerulŭ germanŭ (Rouvier)! Demisiune!«

Unŭ ofiţerŭ se adreséză cătră mulţime dicêndŭ: »Cetăţenĭ! Amŭ venitŭ sĕ onorămŭ pe generalulŭ Boulanger, pe întâiulŭ ministru, care a cutezatŭ sĕ pronunţe tare ideile republicane!« Sĕ strigămŭ decĭ: Trăiască republica! Mulţimea urlă: „Trăiască republica!", intonéză marsilieza şi apoi cântă: »En revenant de la revue« şi „C'est Boulanger qui nous faut" şi Deroulede ţinŭ o cuvêntare dicêndŭ: „După ce patrioţii au arătatŭ, că vorŭ sĕ onoreze pe generalulŭ, sĕ arate totodată, că suntŭ ómenĭ de ordine. S'a făcutŭ o manifestare cordială, dér acum trebue sĕ se înlesnéscă generalului misiunea şi demonstraţiunea sĕ se termine cu strigătulŭ: »Trăiască republica, Franţa şi Boulanger!« Apoi se împărţi o monetă comemorativă, care pe o parte avea chipulŭ lui Gambeta, pe cealaltă chipulŭ lui Chanzy şi inscripţia: „In amintirea generalului Boulager!«.

Câţiva agenţĭ poliţienescĭ şi şefulŭ de staţiă îşĭ dedeau tótă silinţa de a scóte mulţimea din vagóne şi a deschide drumulŭ. Insuşĭ Boulanger se ruga îndadarŭ sĕ fiă lăsatŭ sĕ plece, că îi este rĕu. Fruntea îi era plină de marĭ picăturĭ de sudóre. Dér nimenĭ nu ceda; unii strigau séu cântau, alţii lipiau chipurĭ pe locomotivă, alţii érăşĭ desfăcură de trenŭ vagonulŭ, în care şedea Boulanger. Sbierândŭ şi cântândŭ, mulţimea începù sĕ împingă vagonulŭ îndĕrĕtŭ spre hală urlândŭ: „Nu va pleca! La Parisŭ îndĕrĕtŭ!« Generalulŭ trebui sĕ dea josŭ.

Se întrebuinţară totŭ felulŭ de viclenii spre a depărta lumea. Deputatulŭ Andrieux spuse, că la Charenton s'a adunatŭ multă oştire, care va sosi deodată; apoi puseră sĕ şuere locomotiva şi sĕ se vestéscă sosirea trenului accelaratŭ. Poliţia vrea celŭ puţinŭ sĕ goléscă linia; mulţĭ ómenĭ vreau sĕ se trântéscă pe şine spre a opri plecarea lui Boulanger. In acestŭ timpŭ generalulŭ, câţiva deputaţĭ şi ofiţerĭ reuşescŭ a se urca pe locomotiva No. 132. Dér şi acésta fù îndată ocupată de ómenĭ, însĕ când maşina se puse în mişcare toţĭ săriră josŭ. In fine maşina putù pleca spre Charenton; trenulŭ de călĕtorĭ a plecatŭ mai târdiu. Era unŭ ce într'adevĕrŭ fantasticŭ a vedé acea mulţime fanatisată ridicândŭ în susŭ stégurĭ, sbierândŭ, cântândŭ, strigândŭ: Trăiască Boulanger! ameninţândŭ pe preşedintele Republicei şi guvernŭ, pe când mulţĭ se urcau pe coperişele vagónelorŭ, de unde au trebuitŭ sĕ fiă daţĭ josŭ unulŭ câte unulŭ.

Generalulŭ sosindŭ în Clermont-Ferrand fù primitŭ în modulŭ celŭ mai simpaticŭ; a fostŭ o adevĕrată intrare triumfală. Multe case erau împodobite. In oraşŭ veniseră mulţĭ visitatorĭ. Generalulŭ primi consiliulŭ municipalŭ şi autorităţile. Primarulŭ i-a rostitŭ unŭ discursŭ fórte frumosŭ, numindŭ pe Boulanger patriotulŭ care s'a dedicatŭ reorganisărei armatei, şi care e devotatŭ instituţiunilorŭ liberale. Boulanger rĕspunse că s'a dedicatŭ armatei şi mărirei ţĕrii. „Nicĭ o putere din lume, dise elŭ, nu va puté rupe legătura ce-lŭ légă cu poporaţiunea din Clermont". In timpulŭ primirei mulţimea adunată înaintea hotelului striga: „Trăiască Boulanger!"

„*Figaro*", vorbindŭ despre demonstraţiunea dela gara Lyon, dice că Boulanger se putea pune în fruntea acelor mii de ómenĭ, sĕ isgonéscă pe Grèvy şi sĕ se pună sĕ dórmă în Elysée, poliţia nu l'ar fi împedecatŭ. Acesta'i unŭ jocŭ periculosŭ; se începe o manifestaţiune în glumă şi sfĕrşitulŭ e: împuşcăturĭ de tunurĭ şi puscĭ. „*Republique Francaise*" dice că generalulŭ a fostŭ condusŭ ca unŭ Cesare. „*Autorité*" scrie, că s'a strigatŭ: „Pune-te în fruntea nóstră generale şi noi mergemŭ cătră Elysee!" „*Intrasigeant*", „*Lanterne*" şi alte diare intransigente aprobă demonstraţiunea.

Republicanii se temŭ cumplitŭ de popularitatea ce o are generalulŭ, care ar puté fără veste sĕ dea o lovitură de statŭ. Diarele republicane cele mai multe îşĭ esprimă acéstă temere şi cerŭ a se lua mĕsurĭ pentru siguranţa republicei.

Foile germane, îngijate şi ele de popularitatea lui Boulanger, ţinŭ unŭ limbagiu din ce în ce mai violentŭ contra Franciei.

## SCIRILE DILEI.

Cu ocasiunea unei inspecţiunĭ făcnte deunădile gimnasiului din *Blaşiu* de cătră inspectorulŭ ungurescŭ, precum ni se relatase, acesta şi a esprimatŭ mulţămirea sa pentru *progresulŭ* făcutŭ de studenţii clasei VIII *în limba unguréscă*, din parte-ne amŭ pusŭ întrebarea, că óre din limba română e sporulŭ baremĭ totŭ aşa de mare ca celŭ din limba unguréscă? Étă acum ce ni se scrie din Blaşiu, cu data de 11 Iulie, de cătră acelaşĭ informatorŭ: „Cunoscândŭ acum resultatulŭ obţinutŭ la esamenulŭ de maturitate, mĕ simtŭ moralmınte îndemnatŭ a rĕspunde şi la întrebarea acésta. *Rĕspunsurile* ce s'au datŭ *din limba română* — cu durere adêncă în sufletŭ cautŭ sĕ mărturisescŭ— au fostŭ de totului totŭ *rele*, încâtŭ, deu, nu sciu décă s'au mai audiţŭ cândva aicĭ din studiulŭ limbei materne rĕspunsurĭ atâtŭ de slabe, aşa că pre lângă considerărĭ numai au pututŭ mai mulţĭ, afară de unulŭ, sĕ scape fără a fi picaţĭ. De ce óre acéstă părtinire acolo unde n'are locŭ? Merită óre cineva sĕ absolveze fără a avé şi ceva cunoscinţă de literatura limbei sale? Acestea a trebuitŭ sĕ vi le împărtăşescŭ, pentru ca conscienţa sĕ nu mĕ mustre. *Amiculŭ*. — Conducĕtorii scólei din Blaşiu gândéscă-se seriosŭ la resultatele acestui progresŭ în regresŭ alŭ studiului limbei române.

—x—

»Patrioţii« se omóră şi după alegerĭ, décă la alegerĭ n'au avutŭ ocasiune şi timpŭ. Unŭ gentry din *Oradea mare*, fostulŭ vice-notarŭ George *Komlossy*, fù împuşcatŭ în duelŭ de proprietarulŭ Bela *Mandel*. Fără sĕ se cunóscă, se certaseră la alegerĭ. Komlossy, cercetândŭ după numele contrarului sĕu şi aflându-lŭ, îlŭ provocă la duelŭ cu pistolulŭ, în care fù împuşcatŭ. Procurorulŭ instruesce casulŭ.

—x—

Ministrulŭ Trefortŭ, la propunerea colegiului profesorilorŭ rĕposatei *academii de dreptŭ din Sibiiu*, a încuviinţatŭ ca acei *jurişti*, carĭ suntŭ în restanţă cu unŭ esamenŭ, sĕ-lŭ depună până la finele lui Septemvre.

—x—

*Contele Maximilian Vasquez-Pinos*, născutŭ în Graz, de 35 anĭ despărţitŭ de soţiă, actualmente în Budapesta; apoi *Contelele Ludovic Vasquez* născutŭ în Treiscaune din comit. Zolyom, de 28 anĭ, nensuratŭ, şi *contele Aladar Vasquet*, ambii acestĭ din urmă cetăţenĭ ungarĭ şi proprietarĭ, *suntŭ urmăriţĭ toţĭ pentru crima de înşelătoriă* prin contractarea înşelătóre de datorii. — Interesantă treime contéscă!

—x—

Opidulŭ *Babaszek* din comitatulŭ *Sohl* a arsŭ la 10 Iulie n. S'au nimicitŭ 121 case cu edificiile laterale. O femeiă a peritŭ în flacărĭ, mai mulţĭ copii au dispărutŭ.

—x—

Principele *Fredericŭ de Hohenzollern*, fratele Regelui Carolŭ, după o şedere de câteva sĕptĕmânĭ în România, s'a reîntorsŭ în Germania.

—x—

*Petrecere de vară* se va arangia la 24 Iulie st. n. a. c. în sala scólei normale din *Monorŭ* din partea junimei studióse din jurŭ. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru fondulŭ înfiinţândei scóle de fetiţe din Monor. Preţulŭ întrărei: de persónă 70 cr., în familiă de persónă

---

## FOILETONU.

(3)

### Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

I.

**Cununia cu Marea.**

Cortegiulŭ pornise; trecŭ de Lido înaintândŭ mereu. Flotila ajunsese la îmbucătura dela Brenta şi se dăreau departe colibele pescarilorŭ, când dogele ridicandŭ mâna, dete semnalulŭ de oprire.

Indată ce rĕsună fluerulŭ comandantului, cele douĕ rêndurĭ de lopătarĭ scóseră din apă lopeţile lorŭ poleite. Bucentaurulŭ îşĭ mai urmă drumulŭ câte-va minute, pe urmă rĕmase nemişcatŭ.

Atuncĭ regele se suĭ pe unŭ tronŭ acoperitŭ cu unŭ uraniscŭ care îi era reservatŭ în partea cea mai înaltă a capului dinapoi alŭ corăbiei, şi d'acolo rosti unŭ discursŭ lungŭ, negreşitŭ despre gloria Veneţiei.

Deşi era aprópe de 70 de anĭ, Francesco Foscari vorbea cu o voce limpede, tare, puternică; însĕ la poporulŭ acesta iute, sgomotosŭ, gilcevitorŭ, tăcerea nu putea fi multă vreme menţinută. Aşa că vorbele dogelui nu putură fi audite decâtŭ de nobilii pasagerĭ ai Bucentaurului, carĭ ascultau séu păreau c'ascultă întro tăcere respectuósă. Ş'apoi pretutindenĭ înprejurŭ era o gălăgiă veselă, unde nu se putea nimenĭ înţelege, de vreme ce fiăcare se'nălţa pe gondole interpelândŭ cu o vioiciune curatŭ italiană pe vecinii din faţă orĭ d'alăturĭ şi vecinii aceştia împedecându-lŭ, nu d'a audi, lucru de care nimenĭ nu se tulbura, ci d'a vedé, ceea ce era însemnatŭ lucru.

Adevĕrulŭ este că singurulŭ lucru de care se îngrijau cele câteva mii de persóne cocoţate pitorescŭ pe tóte acele luntre, era d'a vedé pe dogele cununându-se cu Adriatica, adecă aruncândŭ inelulŭ sĕu de aurŭ în mare.

Imaginaţia superstiţiósă a Veneţianilorŭ punea nu scimŭ ce preţŭ misteriosŭ pe simbolulŭ representatŭ prin ceremonia acésta ciudată. Ei trăgeau semne din cele mai micĭ împrejurărĭ ce se produceau.

Celŭ mai micŭ incidentŭ era cu evlaviă băgatŭ în sémă şi comentatŭ mai târdiu de gondolierii întinşĭ la sóre pe lespedile cheului, orĭ de pescarii carĭ îşĭ aruncau mrejile dincolo de lagune.

Totulŭ avea unŭ înţelesŭ şi servea ca semnŭ. Décă inelulŭ eşea greu din degetulŭ dogelui, era semnŭ sigurŭ de încurcăturĭ grele de administraţia internă a Republicei; décă se'nvêrtea în aerŭ în căderea lui, fómetea ameninţa pe poporulŭ sĕracŭ; décă cădêndŭ în Mare sărea apa împrejurŭ, însemna rĕsboiu cu Sarrasinii: ér décă intra în Mare fără a'i birci suprafaţa, Veneţia putea sĕ s'aştepte la unŭ anŭ de prosperitate şi de belşugŭ nespusŭ.

Se vede dér că prevestirile rele erau multŭ mai multe la numĕrŭ decâtŭ cele bune, ceea ce nu împedeca pe Veneţia din secululŭ alŭ XV-lea ca sĕ fiă puterea cea mai bogată şi mai temută din Europa.

Francesco Foscari, după ce'şĭ isprăvi discursulŭ, făcù doi paşĭ înainte ca sĕ fiă aprópe de cununŭ şi se pregăti s'arunce inelulŭ în mare.

Dogele era atuncĭ unŭ bĕtrânŭ ca de 70 de anĭ; mânile nu'i mai erau agere, mai cu sémă că odată fusese isbitŭ în umĕrulŭ stângŭ d'o sbucnitóre de obuzŭ. Tótă partea aceea era aprópe paralisată, aşa că inelulŭ ducalŭ pe care'lŭ purta în degetulŭ celŭ micŭ alŭ mânei drepte luneca uşorŭ, trasŭ de degetele mânei stângĭ. Dogele scia ce superstiţiă are poporulŭ, începea sĕ-şĭ piardă răbdarea, începea sĕ se roşéscă.

— Dér ce nenorocirĭ grozave ameninţă Veneţia? părea a dice obrazele asistenţilorŭ.

In sfîrşitŭ Francesco Foscari isbutise sĕ smulgă inelulŭ şi ridicându-lŭ în aerŭ dise cu glasŭ tare:

— Veneţianĭ, voi murmuraţĭ, fiindcă vîrsta a îngheţatŭ mâna unui bĕtrânŭ. Cu tóte acestea mulţĭ dintre voi sciu, că mai bine de patrudecĭ de anĭ pe rêndŭ totŭ mâna acésta a mânuitŭ sabia pentru apĕrarea statului. Vorbéscă vechii mei tovarăşĭ de arme, carĭ suntŭ aci, şi spue, décă'au uitatŭ pe bĕtrânulŭ lorŭ generalŭ.

— Nu! nu! rĕspunseră voci numeróse.

— Aveţĭ dér încredere în dogele vostru şi credinţă în Provedinţa, care n'a încetatŭ niciodată d'a veghia asupra binelui statului! dise Francesco Foscari.

— Da! da! rĕspunseră aceleaşĭ vocĭ.

Dogele urmă:

— In numele vostru alŭ tuturorŭ, în numele nobleţei, care mĕ încungiură, în numele poporului, care m'aude, în numele Veneţiei pe care o represintŭ, în numele sf. Marcu patronulŭ ei, eu, Francesco Foscari, doge alŭ Veneţiei, pentru a optsprezecea óră oferŭ inelulŭ meu ducalŭ Mărei acesteia, ca semnŭ de cununiă.

Isbucnĭ o aclamaţiă lungă. Tóte capetele se des-

50 cr. Inceputulŭ la 5 óre p. m. P. St. fam'lii suntŭ rugate a se îngriji pentru vipţuale deorece aicĭ nu se potŭ căpĕta. *Monorŭ*, 10 Iulie 1887. Pentru comitetŭ: Vasilie *Duma* preşedinte. Ioanŭ *Popŭ* secretarŭ. NB. Ofertele marinimóse se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ chita pe cale ḑiaristică.

---

**Bibliograficŭ.** Prin rescriptulŭ ministrului de culte şi instrucţiune de sub 'nr. 25,88) s'a aprobatŭ *„Geografia Ungariei şi elemente din geografia generală — editura a VI de Dr. Nicolau Popŭ,* ca manualŭ pentru şcólele nóstre poporale.

A eşitŭ de sub tiparŭ volumulŭ II din importanta lucrare: **Luptele Românilorŭ** în resbelulŭ pin 1877—78, de d. T. C. Văcărescu, fostŭ ministru plenipotenciarŭ şi mareşalŭ alŭ Curţei, colonelŭ în reserva armatei române Acestŭ volumŭ, care tratéză de *Luptele în Bulgaria*, cuprinde peste 430 pagine; formatŭ mare şi e frumosŭ tipăritŭ pe hârtie velină. Preţulŭ 5 lei. Acéstă însemnată operă o recomandămŭ atenţiunei tuturorŭ. Se scie că ea a fostŭ premiată de *Academia română*.

---

### De sub codrulŭ Sĕlagiului, 5 Iulie 1887.

Imĭ iau voiă a vĕ raporta pe scurtŭ şi despre decursulŭ alegerei dietale din Cehulŭ Silvaniei. Alegerea s'a întêmplatŭ cum sciţĭ în 21 Iunie. Candidatŭ a fostŭ guvernamentalulŭ Nemenyi Ambrus (Neumann Abraham), contra-candidatŭ n'a fostŭ.

Oi călbejite, precum pe alte locurĭ, aşa şi la noi au fostŭ, dintre carĭ pe celea carĭ au fostŭ de mórte călbejite nu potŭ sĕ le tacŭ: Dintre preoţĭ a fostŭ *Gregoriu Popŭ* din Galatigu şi *Ioanŭ Mercia* din Benefalĕu.

Ţinêndu-se de către „patrioţii« perciunaţĭ o adunare în Cetu, încă înainte de alegere cu două sĕptĕmânĭ, unde s'au vorbitŭ câte secĭ şi uscate, firesce totŭ în limba priveligeată, s'a suită pe urmă pe tribună popa Grigore şi a începutŭ a rĕcni voindŭ a întórce pre românesce linguşirile »patriotice« către poporŭ, dér se făcŭ numai de risŭ şi se blamă numai căcĭ Românĭ nicĭ n'au prea fostŭ de faţă.

Eră popa Mercia, cu ocasiunea înfăţişărei numitului candidatŭ, a eşitŭ întru întêmpinare departe de 3 ore şeḑêndŭ în fundulŭ carului singurŭ dintre Românĭ:

Dintre învĕţătorĭ a fostŭ la alegere *Vasiliu Sasu* învĕţătorŭ pe Someşŭ comuna anume nu i-o sciu, şi *Vasiliu Costinaşŭ* din Ciuta, ĕstŭ din urmă până acum 3—4 anĭ a fostŭ totŭ servitorŭ, ér acum e „luminătorŭ“ de poporŭ. Am înţelesŭ că şi alţĭ câţĭva dintre preoţĭ au fostŭ de faţă darŭ ferindu-se şi ascunḑêndu-se nu i-am vĕḑutŭ. Sĕ póte că le-a fostŭ mai ruşine pentru că suntŭ mai marĭ la barbă. Dintre poporŭ alegĕtorĭ românĭ au participatŭ de acolo de unde conducĕtorii au lucratŭ pe o mână cu puterniculŭ Nemenyi, însĕ au fostŭ şi comune de unde nu s'a *presentatŭ nimenea. Onóre bravilorŭ conducĕtorĭ Stefanŭ Popŭ preotŭ şi Andreiu Simonca posesorŭ din Babţa!

A urmatŭ în fine banchetulŭ unde şi-a umplutŭ Gregoriu Popŭ burta, încâtŭ nu-lŭ cuprindea cureaua.

De altmintrea potŭ ḑice că Românĭ n'au luatŭ mulţĭ parte la alegere, numai aceia, carĭ au fostŭ plătiţĭ, dér cei ce au fostŭ de faţă la adunarea naţională în Băsescĭ şi au auḑitŭ vorbirea plină de focŭ a demnului naţionalistŭ şi luptătorŭ Georgiu Popŭ, nu s'au lăsatŭ înşelaţĭ. *Codreanulŭ.*

---

### Noulŭ prinţŭ alŭ Bulgariei.

Prinţulŭ Ferdinandŭ de Koburg s'a născutŭ la 26 Februarie 1861, decĭ e aḑĭ în vêrstă de 27 anĭ. Elŭ stă în raporturĭ de rudeniă cu tóte familiile domnitóre mai importante europene; unŭ frate alŭ sĕu, Filipŭ de Koburg, e cumnatulŭ prinţesei imperiale austriace Stefania. Prinţulŭ Ferdinandŭ e nepotulŭ ducelui Ernest de Koburg, nepotŭ alŭ reginei Angliei şi vĕrŭ alŭ regelui de Portugalia; prin acesta e înruditŭ şi cu casa domnitóre italiană. Mama sa, princesa Maria Clementina, este fiica regelui Ludovicŭ Filipŭ. Rĕposatulŭ sĕu părinte, prinţulŭ Augustŭ de Koburg, alŭ cărui frate a venitŭ pe tronulŭ portugesŭ prin căsătoriă, a fostŭ maiorŭ-generalŭ în oştirea austriacă. Buniculŭ sĕu, Ferdinandŭ, a fostŭ frate mai mare alŭ prinţului Leopoldŭ, primulŭ rege alŭ Belgilorŭ, ér fratele celŭ mai mare a fostŭ ducele domnitorŭ Ernest I, alŭ cărui primŭ fiu e acum duce domnitorŭ Ernest II, şi alŭ doilea fiu alŭ sĕu a fostŭ prinţulŭ regentŭ englesŭ Albert.

Prinţulŭ Ferdinand, ca şi părintele sĕu, e de confesiune catolică. Elŭ e o figură bărbătéscă frumósă, cu unŭ capŭ interesantŭ, unŭ nasŭ achiliu, o frunte înaltă, adumbrită de pĕrŭ desŭ şi negru, şi cu buze subţirĭ ca toţĭ Koburgii. Dela etatea de 7 anĭ elŭ a primitŭ în Viena educaţia cea mai îngrijită şi fiindŭ dintr'o familiă augustă todt'auna s'a avutŭ în vedere eventualitatea, că într'o ḑi póte fi chematŭ la tronŭ.

Elŭ a studiatŭ cu mare zelŭ; esamenele depuse la Theresianum din Viena au fostŭ strălucite. Prinţulŭ cunósce bine limbile germană, francesă, englesă, italiană. Deja în timpulŭ studielorŭ, în vacanţe, a întreprinsŭ călĕtorii prin Germania, Francia, Anglia şi Italia. Afară d'asta prinţulŭ a primitŭ şi o instrucţiă temeinică militară. Terminându-şĭ studiele, prinţulŭ s'a consacratŭ serviciului militarŭ. Elŭ intră în regimentulŭ de husarĭ ducele de Würtemberg Nr. 11, în care împĕratulŭ ilŭ numi sub-locotenentŭ. După unŭ anŭ cerù sĕ fiă transferatŭ la Linz într'unŭ batalionŭ de vênătorĭ, spre a-şĭ apropria practica şi servici lŭ de infanteriă. Aci a îndeplinitŭ orice serviciu fără deosebire, ca toţĭ ofiţerii. Aḑĭ e locotenentŭ la husarĭ. De concedie se folosĭ spre a călĕtori mai pe la tóte curţile europene, între care şi la Petersburgŭ, unde a asistatŭ la căsătoria marelui duce Sergie la 1884 şi a fostŭ primitŭ cu mare favorŭ de Ţarulŭ Alexandru III şi decoratŭ cu marea cruce a ordinului Stanislau. La înmormêntarea regelui Alfonso alŭ Spaniei a representatŭ oficialŭ în Madridŭ pe unchiulŭ sĕu, ducele domnitorŭ Ernest de Koburg. De mai multe orĭ a fostŭ la Curtea din Lisabona.

Elŭ iubesce multŭ vênătórea de paserĭ şi cântarea paserilorŭ; pasiunea sa e studiulŭ ornitologiei. Resultatulŭ activităţii sale pe acestŭ terenŭ este una din cele mai frumóse colecţiunĭ ornitologice din Viena. Ea se află în palatulŭ Koburg şi conţine cele mai marĭ şi mai preţióse exemplare de paserĭ. Prinţulŭ Ferdinand îngrijesce fórte multŭ de aceştĭ favoriţĭ ai sĕi. Prinţulŭ imperialŭ Rudolfŭ, care de asemenea e unŭ mare ornitologŭ, a visitatŭ de mai multe orĭ colecţia prinţului Ferdinand.

---

### Raportŭ poliţienescŭ.

Aḑĭ-nópte la 2 óre a isbucnitŭ focŭ la fabrica de postavurĭ a lui Scherg din Blumĕna într'unŭ şoproŭ umplutŭ cu scândurĭ. Foculŭ a fostŭ în scurtŭ timpŭ localisatŭ şi stinsŭ. Causa, care a pricinuitŭ incendiulŭ, nu e cunoscută.

---

**Mulţămită publică.** — Domnilorŭ Vincenţiu Klenhart, Leonida Leonetti, Carolŭ Hajos şi N. Schönstein, inginerĭ pentru construirea liniei ferate vecinale M. Luduşiu - Bistriţa, carĭ binevoiră a ne onora cu presenţa la esamenulŭ ţinutŭ în 26 Iuniu cu pruncii din şcóla nóstră gr. cat. de aicĭ, pentru suma de 5 fl. v. a. dăruită pruncilorŭ de şcólă, asemenea şi domnului Vasilie Moga, pretore supremŭ, care încă a dăruitŭ suma de 2 fl., v. a. totŭ spre acestŭ scopŭ, — în numele elevilorŭ meĭ le aducŭ prin acésta cea mai profundă mulţămită.

*Mureşŭ-Ludoşŭ*, în 30 Iuniu 1887.

*Teodorŭ F. Negruţiu*
învĕţ. grec. cat.

---

**Mulţămită publică.** Dómna Elena Filitis, născută Radovicĭ, a binevoitŭ a pune la disposiţiunea Reuniunei femeilorŭ române din locŭ cuartirulŭ aflătorŭ în casa părintéscă şi constătătorŭ din 4 odăi, pentru ca aci sĕ se instaleze grătuitŭ internatulŭ Reuniunei.

Comitetulŭ Reuniunei îşĭ esprimă şi pe acéstă cale mulţămita sa pentru acestŭ actŭ generosŭ.

*Braşovŭ*, în 27 Iuniu 1887.

*Agnes Duşoiu* m. p. — *Dr. Nicolau Popŭ* m. p.
preşedintă. — actuariu.

---

**Avisŭ**, esmisŭ din partea intendanţii corpului alŭ 12 de armată din Sibiiu. Pentru asigurarea furnisării de fênŭ, paiă de aşternutŭ, paiă pentru saltele şi lemne de focŭ la trupele armatei ces. reg. pe timpulŭ dela 1 Septemvre 1887 până la 31 Augustŭ 1888; apoi pentru două staţiunĭ ovĕsŭ pe timpulŭ dela 1 Septemvre 1887 până la 31 Decemvre 1888, se va ţiné pertractarea ofertelorŭ scrise în chipulŭ următorŭ:

In localulŭ ofic. intendanţii corpului de armată 12 pentru Mediaşŭ şi Cisnădiă la 20 Iulie 1887.

*In 21 Iulie 1887* la magazinulŭ militarŭ ces. reg. de aprovisionare din Alba-Iulia pentru Alba-Iulia, Sebeşulŭ-Săsescŭ, Orăştia, Abrudŭ şi Zlatna.

*In 22 Iulie 1887* la magazinulŭ militarŭ ces. reg. de aprovisionare din Braşovŭ pentru Codlea, Ghimbavŭ şi Hălchiu şi în *25 Iulie 1887* pentru Sânpetru, Feldióra, Cârstianŭ, Rĕşnovŭ şi Odorheiu. Condiţiunile de arondare, precum şi cuantitatea articulilorŭ de furnisatŭ se potŭ afla la institutele militare ces. reg. de aprovisionare din Sibiiu, Alba-Iulia, Braşovŭ şi Cluşiu, institutele din urmă posedŭ şi libele, carĭ se estradau pentru 4 cr.

Avis esmis din partea comisiunei comune de asigurare: Pentru asigurarea furnisărei de fênŭ, paiă de aşternutŭ şi altele şi lemne de focŭ pentru trupele ces. reg. şi de honveḑĭ pe periodulŭ dela 1 Septemvre 1887 până la finea lui Augustŭ 1888 se vorŭ ţiné următórele pertractărĭ:

*In 14 Iulie 1887*, în localulŭ ofic. de intendanţă a corp. 12 de armată din Sibiiu, pentru staţiunile: Sibiiu, Făgăraşŭ, Têrgulŭ-Mureşului şi Bistriţa.

*In 15 Iulie 1887* la magazinulŭ militarŭ ces. reg. de aprovisionare din Alba-Iulia, pentru Alba-Iulia, Cluşiu şi Elisabetopole, (Ibaşfalĕu).

*In 18 Iulie 1887* la magazinulŭ militarŭ ces. reg. din Braşovŭ, pentru staţiunea Braşovŭ.

Cantitatea şi soiulŭ articulelorŭ de furnisatŭ se potŭ afla dela oficiile politice, dela camerile comerciale şi industriale precum şi dela comandele militare. Condiţiunile de ex-arondare se potŭ afla la institutele de aprovisionare din Sibiiu, Cluşiu, Braşovŭ şi Alba-Iulia; ér pentru honveḑime la comandele semi-brigadelorŭ, respective bataliónelorŭ de honveḑĭ. Bilete anume se potŭ procura cu 4 cr.

## SCIRĪ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARIS, 15 Iulie. — Serbarea naţională a decursŭ, abstrăgêndŭ de singuratice manifestaţiunĭ, în modŭ liniştitŭ şi demnŭ. Când Grevy şi miniştri sosiră la revistă, unŭ grupŭ de intransigenţĭ strigă: „Trăiéscă Boulanger!“. Demisionaţĭ!“ Voindu-se fluere, publiculŭ îĭ împedecă dela acésta prin strigătele precumpĕnitóre de „Trăiască Grevy! Trăiască republica!“ La eşirea dela Bois de Boulogne o bandă de vr'o 300 indiviḑĭ voi sĕ opréscă în locŭ carĕle şi pe cei ce se aflau în ele sĕ-i constrângă a striga: „Trăiască Boulanger!“ Ordinea însĕ a fostŭ în curêndŭ restabilită. S'au făcutŭ 12 arestărĭ.

## DIVERSE.

**Logodnă.** — D-şóra *Mariti Vancea* şi d-lŭ *Aurelŭ Popŭ* fidanţaţĭ. *Blaşiu*. 9 Iulie 1887. — Sincerile nóstre felicitărĭ tinerilorŭ logodiţĭ!

**Nihiliştiĭ.** — Din Moscva se scriu următórele: Nihiliştii, după ce au trimisŭ mai multe scrisorĭ ameninţătóre l'a mai mulţĭ comercianţĭ bogaţĭ, au datŭ focŭ la patru case; foculŭ a luatŭ proporţiunĭ marĭ. O mare emoţiune domnesce în oraşŭ.

**Monstru.** — Femeea Maria, soţia lui Nicolae Procagiu, din comuna Juguru, judeţulŭ Muscelŭ, în ḑiua de 14 curentŭ a născutŭ o fată fără buza şi falca de susŭ a gurei şi fără nasŭ, avêndŭ numai o mică deschiḑĕtură în partea stângă din faţă, noua născută este în viĕţă.

---

*Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.*

---

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

coperiseră. Pescarii şi gondolierii după gondolele lorŭ îşĭ mişcau în aerŭ bonetele lorŭ de lână. Francesco Foscari făcŭ semnŭ cu mâna că mai avea sĕ spue ceva. Se făcŭ tăcere numai decâtŭ.

— In numele capilorŭ Republicei mĕ însorŭ cu Marea, adică, pricepeţĭ bine simbolulŭ, cu Veneţia, aḑĭ formezŭ din nou cu valurile acestea, carĭ ducŭ corăbiile vóstre la marginile lumii, o alianţă aşa de strînsă, încâtŭ puterea Serenisimei Republicĭ se va întinde într'o ḑi peste totŭ pămêntulŭ pe unde-lŭ atinge marea. Atuncĭ vremurile prorocite vorŭ veni şi Regina Adriaticei va fi Regina Universului.

Aclamările începură cu o intensitate, astfelŭ încâtŭ sĕmĕna a delirŭ. Patriotismulŭ veneţianŭ vorbise prin gura dogelui; mândria naţională era mulţumită şi în tótă mulţimea acésta pestriţată nu era pescarŭ sdrenţosŭ în gondola lui, care sĕ nu se crédă celŭ puţinŭ stăpânŭ alŭ universului.

Dogele aşteptă ca entusiasmulŭ sĕ se mai potoléscă, pe urmă arătă poporului inelulŭ ducalŭ, semnŭ alŭ puterei sale, şi'lŭ lăsă sĕ'i scape din degete.

Insĕ inelulŭ, în locŭ sĕ piară în valurile albastre ale Adriaticei, dimpotrivă cáḑù pe unulŭ din numerósele ornamente, carĭ decorau flancurile d'aurite ale Bucentaurului şi d'acolo se rostogolĭ pe o himeră alŭ cărui trunchiu monstruosŭ eşea din pĕretele corăbiei.

Incidentulŭ acesta căşună o emoţiune de nedescrisŭ. Nicĭodată nu se mai întêmplase aşa ceva. Fiecare se uită unulŭ la altulŭ fără sĕ cuteze sĕ spue ce gândesce. Presentirea era de sigurŭ din cele mai nenorocite din câte fusese până acum. Dogele nu se cununase cu Marea ci cu unŭ monstru, care negreşitŭ avea sĕ înghiţă Veneţia.

Omenii din poporŭ încremeniseră şi chiar nobilii călĕtorĭ ai Bucentaurului păreau tulburaţĭ şi câţĭva dintre ei bombăneau:

— Décă dogele a îmbĕtrânitŭ prea multŭ şi nu mai póte sĕ'şĭ împlinéscă înalta lui funcţiune, sĕ'şĭ depue mandatulŭ! ḑiceau cei mai tinerĭ.

Bĕtrânii tăceau ori potoleau foculŭ tinerilorŭ, care se traducea astfelŭ în vorbe nesocotite, însĕ toţĭ păreau mâhniţĭ orĭ nemulţumiţĭ de nedibăcia lui Francesco Foscari.

Deodată se vĕḑù unŭ felŭ de uriaşŭ apropiindu'şĭ luntrea de Bucentaur. Cum ajunse lângă elŭ se sculă, s'acăţă de o lopată a Bucentaurului şi cu ajutorulŭ mânilorŭ şi piciórelorŭ începù sĕ se sue pe corabie.

— Hei! este Ricardo, gondolierulŭ Ricardo! ḑise o voce.

— Voiosulŭ Ricardo! Bună ḑiua, Ricardo! ḑise unŭ altulŭ.

— Da, eu sunt. Bună ḑiua copii! ḑise colosulŭ aşeḑându-se fără ruşine pe spinarea himerei.

— Şi ce cauţĭ acolo, Ricardo? ḑise acelaşĭ glasŭ.

— O sĕ vedeţĭ!

Dialogulŭ acesta îndrăsneţŭ între doi ómenĭ din poporŭ în faţa dogelui şi a întregului senatŭ alŭ Veneţiei încruntase sprincenile multorŭ nobilĭ de pe bordulŭ Bucentaurului. Fuse şi mai rĕu când se vĕḑù ce urmă. Gondolierulŭ, pe care am auḑitŭ că-lŭ strigau Ricardo, luă inelulŭ ducalŭ de pe spatele himerei şi-lŭ asvîrli în Mare, unde căḑù fără sĕ sară împrejuru'i nicĭ o picătură de apă. (Va urma).

**Cursulŭ la bursa de Viena**

din 12 Iuliu st. n. 1887.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rentă de aurŭ 5% | 101 25 | Bonurĭ croato-slavone | 104 — |
| Rentă de hârtiă 5% | 87.90 | Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 100.50 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 151.19 | Imprumutulŭ cu premiu ung. | 122.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 98 50 | Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului | 122 75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 127.— | Renta de hârtiă austriacă | 81.55 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 115 75 | Renta de arg. austr. | 83.— |
| Bonurĭ rurale ungare | 104.70 | Renta de aurŭ austr. | 112 25 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104.70 | Losurile din 1860 | 137.25 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ | 104.70 | Acţiunile băncei austro-ungare | 889 — |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104.50 | Act. băncei de creditŭ ung. | 284.75 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 104 90 | Act. băncei de creditŭ austr. | 281.— |
| | | Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5 95 |
| | | Napoleon-d'orĭ | 10.03 |
| | | Mărcĭ 100 imp. germ. | 62 20 |
| | | Londra 10 Livres sterlinge | 126.60 |

**Cursulu pieţei Braşovŭ**

din 13 Iuliu st. n. 1887.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote româncscĭ | Cump. | 8.62 | Vênd. | 8.64 |
| Argint românesc | » | 8.55 | » | 8.60 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9 97 | » | 10.02 |
| Lire turcescĭ | » | 11.30 | » | 11.34 |
| Imperialĭ | » | 10.30 | » | 10.34 |
| Galbenĭ | » | 5 89 | » | 5.93 |
| Scrisurile fonc. »Albina« 6% | » | 100.— | » | 102.— |
| „ » „ 5% | „ | 98.— | » | 99.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 113.— | » | 114.— |
| Discontulŭ | » | 7—10% pe anŭ. | | |



Nr. 2636—1887.

# Publicaţiune,

## referitóre la mai josŭ amintitele mĕsurărĭ de dare.

Conformŭ §§. 16 şi 18 ai art. de lege 44 din 1883 se aduce la cunoscinţă generală, cum că consignaţiunile mĕsurărei de dare înmanuatc de inclitulŭ inspectoratŭ reg. de dare pentru periodulŭ anului 1887 zacŭ la subscrisulŭ oficiolatŭ de dare în decursŭ de 8 ḑile i. e. **din 18 — 25 Iulie a. c.** înainte de prânḑŭ dela 8—12 óre şi după prânḑŭ dela 3—5 óre spre examinare din partea fiă-căruĭ şi anume:

1. Conspectele mĕsurărei dărei de venitŭ de clasa I. şi a II-a, cuprinḑêndŭ darea servitorilorŭ supuşĭ dărei, darea meseriaşilorŭ fără calfe, darea diurniştilorŭ etc., mai departe darea posesorilorŭ de case şi de pămêntŭ cu a doua clasă.

2. Conspectele mĕsurărei de dare a dărei de venitŭ de a IV-a clasă, cuprinḑêndŭ acei indiviḑĭ, carĭ suntŭ în ocupaţiune cu unŭ salarŭ anualŭ séu cu o simbriă, séu aceia carĭ capĕtă vr'o pensiune.

3. Conspectele mĕsurărei de dare după arunculŭ dărei de venitŭ după darea de casă şi pămêntŭ.

4. Conspectele, cuprinḑêndŭ darea după cametele de capitalŭ şi rente.

In contra amintitelorŭ mĕsurărĭ de dare póte ca sĕ-şĭ aştérnă fiăcare recursŭ **la inclitulŭ comitetŭ administrativŭ** şi anume:

1. Acei supuşĭ dărei, a cărorŭ dare din amintitele categorii a fostŭ deja mĕsurată în anulŭ trecutŭ. In acestŭ casŭ se póte ascerne recursŭ în decursŭ de 15 ḑile i. e. **până inclusive 23 Iulie a. c.**

2. Acei dăjdierĭ, carĭ pentru prima óră suntŭ supuşĭ dărei din amintitele categorii pro 1887, şi anume acestŭ recursŭ are sĕ se aştérnă în decursŭ de 15 ḑile, începêndŭ cu ḑiua inducerei datoriei lorŭ de dare în cólele lorŭ pentru solvirea dărei.

Recursele au sĕ se aştérnă la primarulŭ orăşenescŭ respective la magistratŭ.

Recursele aşternute după terminulŭ amintitŭ se respingŭ.

In fine se provócă toţĭ dăjdierii ca, spre scopulŭ amintirei dăreĭ lorŭ în cólele de dare, sĕ se presenteze immediatŭ la subscrisulŭ oficiolatŭ.

Braşovŭ, 13 Iulie 1887.

*Oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare.*

# Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze.

*ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

# Mersulŭ trenurilorŭ

**Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.**

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

**Predealŭ-Budapesta**

| | Trenŭ de persóne | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | — | 4.30 | — | 7.30 |
| Predealŭ | — | - | — | 1.14 |
| Predealŭ | – | 9.12 | — | — |
| Timişŭ | — | 9.35 | — | 1.45 |
| Braşovŭ | - | 10.12 | — | — |
| Braşovŭ | 7 20 | | 4 01 | 2.32 |
| Feldióra | 7 57 | — | 4.47 | — |
| Apatia | 8 24 | — | 5 28 | — |
| Augustinŭ | 8 47 | — | 5 59 | — |
| Homorodŭ | 9.29 | — | 6 49 | — |
| Haşfaleu | 9 37 | — | 8 35 | — |
| Sighişóra | 10 53 | — | 9.02 | — |
| Sighişóra | 11.00 | — | 9.12 | — |
| Elisabetopole | 11 34 | — | 9 56 | — |
| Mediaşŭ | 12.03 | — | 10.37 | — |
| Copşa mică | 12.26 | — | 10.59 11.16 | — |
| Micăsasa | 12.42 | — | 11.37 | — |
| Blaşiu | 1.11 | — | 12.16 | — |
| Crăciunelŭ | 1.23 | — | 12,33 | — |
| Teiuşŭ | 2.06 | — | 1.51 | — |
| Aiudŭ | 2.27 | — | 2.18 | — |
| Vinţulŭ de susŭ | 2.49 | — | 2.48 | — |
| Uióra | 2 56 | — | 2 56 | — |
| Cucerdea | 3.12 | — | 3 64 | — |
| Ghirisŭ | 3.46 | — | 4 51 | — |
| Apahida | 5.01 | — | 5 28 | Trenŭ de persóne |
| Clusiu | 5.21 | — | 5 56 | |
| Clusiu | — | 6 01 | — | 6 37 |
| Nedeşdu | — | 6.19 | — | 6.58 |
| Ghirbĕu | — | — | — | 7.14 |
| Aghirişŭ | — | — | — | 7.29 |
| Stana | — | — | — | 7.56 |
| Huiedinŭ | — | 7.12 | — | 8 18 |
| Ciucia | — | 7.41 | — | 8 58 |
| Bucia | — | — | — | 9.15 |
| Bratca | — | — | — | 9 34 |
| Vadŭ | — | 8.20 | — | 9 53 |
| Mezŏ-Telegd | — | 8.46 | — | 10 28 |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | — | 10 47 |
| Veneţia-Orăḑii | — | — | Trenŭ de persóne | 10.57 |
| Oradia-mare | — | 9.11 | | 11.07 |
| Oradia-mare | — | 9.16 | 10.50 | 11.19 |
| P. Ladány | — | 10.37 | 1.33 | 1.16 |
| Szolnok | — | 12.20 | 4.24 | 3.29 |
| Buda-pesta | — | 2.15 | 10.05 | 6.33 |
| Viena | — | — | 2.15 | — |
| Viena | — | 8.00 | — | — |

**Budapesta—Predealŭ**

| | Trenŭ de pers. | Tren accelerat | Trenŭ de pers. | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | — | — | — | — |
| Budapesta | 7.40 | 2.— | 7.40 | 6 18 | — |
| Szolnok | 11.05 | 4.05 | 10.42 | 9.38 | — |
| P. Ladány | 2 02 | 5.47 | 2.02 | 12 02 | — |
| Oradea mare | 4.12 | 7.11 | 4.78 | 2.01 | — |
| Venţia-Orăḑii | — | — | — | 2 08 | . |
| Fudi-Oşorheiu | — | — | — | 2 19 | — |
| Teleagŭ | — | 7.33 | — | 2.41 | — |
| Vadŭ | — | 8.04 | — | 3.24 | — |
| Bratca | — | — | — | 3.47 | — |
| Bucia | — | — | — | 4.07 | — |
| Ciucia | — | 8.58 | — | 4.33 | — |
| Huiedin | — | 9.28 | — | 5.15 | — |
| Stana | — | — | — | 5.33 | — |
| Aghiriş | — | — | — | 5.53 | — |
| Ghirbĕu | — | — | — | 6.05 | — |
| Nedişu | — | — | — | 6.20 | — |
| Clusiu | — | 10.31 | — | 6.38 | — |
| Clusiu | 11.00 | — | — | — | 7.08 |
| Apahida | 11 19 | — | — | — | 7.36 |
| Ghiriş | 12 33 | — | — | — | 9.16 |
| Cucerdea | 1.01 | — | — | — | 9.53 |
| Cucerdea | 1 11 | — | — | — | 10.— |
| Uióra | 1.18 | — | — | — | 10.09 |
| Vinţulŭ de susŭ | 1.05 | — | — | — | 10.19 |
| Aiudŭ | 1.46 | — | — | — | 10.48 |
| Teiuşŭ | 2.25 | — | — | — | 11.55 |
| Crăciunelŭ | 2 50 | — | — | — | 12.34 |
| Blaşŭ | 3.03 | — | — | — | 12.52 |
| Micăsasa | 3.35 | — | — | — | 1.34 |
| Copşa mic. | 4.01 | — | — | — | 2.13 |
| Mediaşŭ | 4.20 | — | — | — | 2.46 |
| Elisabetopole | 4.55 | — | — | — | 3.31 |
| Sigişóra | 5.42 | — | — | — | 4 32 |
| Haşfaleu | 6.01 | — | — | — | 5.02 |
| Homorod | 7.27 | — | — | — | 6.53 |
| Augustinŭ | 8.08 | — | — | — | 7.43 |
| Apatia | 8.36 | — | — | — | 8 23 |
| Feldióra | 9.06 | — | — | — | 9.02 |
| Braşovŭ | 9.46 | 5.37 | — | — | 9.52 |
| Braşovŭ | — | — | 1.55 | — | — |
| Timişŭ | — | 6.20 | 2.53 | — | — |
| Predealŭ | — | 6.47 | — | — | — |
| Predealŭ | — | 11.30 | 3.28 | — | — |
| Bucurescĭ | — | — | 9.35 | — | — |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

**Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de pers. | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Teiuşŭ | 11.24 | — | 3.00 |
| Alba-Iulia | 11.59 | — | 3 59 |
| Vinţulŭ de josŭ | 12.30 | — | 4.24 |
| Şibotŭ | 1.01 | — | 4.51 |
| Orăştia | 1 32 | — | 5.18 |
| Simeria (Piski) | 2.32 | — | 6 15 |
| Deva | 2 52 | — | 6.35 |
| Branicica | 3 23 | — | 7.02 |
| Ilia | 3.55 | — | 7.28 |
| Gurasada | 4.08 | — | 7.40 |
| Zam | 4 25 | — | 8.11 |
| Soborşin | 5 30 | — | 8.46 |
| Bĕrzova | 6.27 | — | 9 33 |
| Conopŭ | 6.47 | — | 9.53 |
| Radna-Lipova | 7.28 | — | 10 27 |
| Paulişŭ | 7.43 | — | 10.42 |
| Gyorok | 7.59 | — | 10.58 |
| Glogovaţŭ | 8.28 | — | 11 25 |
| Aradŭ | 8.42 | 9.17 | 12.31 |
| Szolnok | — | 2 32 | 4.59 |
| Szolnok | — | — | 5.12 |
| Budapesta | — | — | 8.20 |
| Viena | — | — | 6.05 |

**Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | 12.10 | — |
| Budapesta | 8.20 | 9.05 | — |
| Szolnok | 11.20 | 12.41 | — |
| Szolnok | 11.35 | 5.45 | — |
| Aradŭ | 4.30 | 6.— | — |
| Glogovaţŭ | 4.43 | 6.13 | — |
| Gyorok | 5 07 | 6.38 | — |
| Paulişŭ | 5.19 | 6.51 | — |
| Radna-Lipova | 5.41 | 7.10 | — |
| Conopŭ | 6 09 | 7.37 | — |
| Bĕrzova | 6.28 | 7.55 | — |
| Soborşin | 7 25 | 8.42 | — |
| Zam | 8 01 | 9.12 | — |
| Gurasada | 8 34 | 9.41 | — |
| Ilia | 8 55 | 9.[illegible]8 | — |
| Branicica | 9.19 | 10.17 | — |
| Deva | 9 51 | 10 42 | — |
| Simeria (Piski) | 10.35 | 11 07 | — |
| Orăştiă | 11.11 | 11.37 | — |
| Şibotŭ | 11.43 | 12.— | — |
| Vinţulŭ de josŭ | 12 18 | 12.29 | — |
| Alba-Iulia | 12.36 | 12.46 | — |
| Teiuşŭ | 1.29 | 1.41 | — |

**Aradŭ-Timişóra**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenu mixt |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 5.48 | — | 6.05 |
| Aradulŭ nou | 6 19 | — | 6.33 |
| Németh-Ságh | 6 44 | — | 6.58 |
| Vinga | 7.16 | — | 7.29 |
| Orczifalva | 7.47 | — | 7.55 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Timişóra | 9.02 | — | 9.08 |

**Simeria (Piski) Petroşenĭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Simeria | — | — | 2.42 |
| Streiu | — | — | 3.25 |
| Haţegŭ | — | — | 4 16 |
| Pui | — | — | 5.11 |
| Crivadia | — | — | 5.58 |
| Baniţa | — | — | 6 40 |
| Petroşenĭ | — | — | 7.12 |

**Timişóra-Aradŭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Timişóra | 6.25 | — | 5.00 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Orczifalva | 7.46 | — | 6.32 |
| Vinga | 8.15 | — | 7.02 |
| Németh-Ságh | 8.36 | — | 6.23 |
| Aradulŭ nou | 9,11 | — | 8.01 |
| Aradŭ | 9.27 | — | 8.1[illegible] |

**Petroşenĭ—Simeria (Piski)**

| | Trenŭ de pers. | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Petroşenĭ | — | — | 6.10 |
| Baniţa | — | — | 6.53 |
| Crivadia | — | — | 7 37 |
| Pui | — | — | 8.20 |
| Haţegŭ | — | — | 9.01 |
| Streiu | — | — | 9.52 |
| Simeria | — | — | 10.31 |

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ